

Tittel: Sirkulær byggebransje: organisatoriske betingelser for en bærekraftig massehåndtering

Bygg, anlegg og eiendomsbransjen (BAE) er svært viktig for den norske økonomien. Hvert år bygges det kontorbygg, broer og annen infrastruktur for flere milliarder norske kroner. Inkludert eiendomsforvaltning, omsatte sektoren for 1100 mrd. i 2018, noe som utgjorde 16 % av den totale verdiskapingen i norsk næringsliv (Bygballe m.fl, 2019). Hver dag pågår det flere hundre små og store bygg- og anleggsprosjekter over hele landet, og et usedvanlig stort antall nasjonale prestisjeprosjekter vil iverksettes de neste årene.

Samtidig vet vi at det høye aktivitetsnivået medfører et høyt ressursforbruk, store mengder avfall og økt press på naturmiljøet, i form av naturinngrep, utslipp og forurensning. Oppføring av bygg og infrastruktur står globalt for om lag 25 prosent av de årlige klimagassutslippene og trenden er økende, ettersom verdens befolkning raskt urbaniseres.

Sirkulær massehåndtering er et direkte svar på global ressursknapphet. I bygningsbransjen vil dette innebære å i økende grad benytte sekundære råvarer som innsatsfaktor i utbyggingsprosjekter, gjenbruke bygningsvarer og overskuddsmasse direkte fra eksisterende bygg og anlegg, samt å designe og konstruere bygg som varer lenger.

Regjeringen lanserte nylig en nasjonal [strategi for en grønn, sirkulær økonomi](#), hvor BAE-bransjen står sentralt. I strategien slår regjeringen fast at «det vi produserer og forbruker må tære mindre på jorden, naturen og ressursene vi lever av» (Regjeringen, 2021). For å lykkes med dette må bedrifter, myndigheter og forbrukere finne nye måter å produsere, forvalte og bruke bygg og infrastruktur, også innen masseforvaltning. Overordnet, som en del av forskningsprosjektet EarthresQue, ønsker doktorgradsprosjektet å undersøke betingelsene for en sirkulær økonomi i bygg- og anleggsbransjen for jord- og steinressurser. Dette gjøres ved å stille følgende forskningsspørsmål: Hvordan kan aktører i byggebransjen samskape en infrastruktur for en sirkulærøkonomisk utnyttelse av (ikke-metalliske) jordmineraler? med følgende underspørsmål:

- Hva er betingelsene for fremveksten av et innovasjonsøkosystem for sirkulær masseforvaltning?
- Hvordan kan kollektivt miljøgründerskap fremme utviklingen av en sirkulær massehub for jord- og steinressurser?

Soldal planlegger å gjennomføre en sammenliknende case studie av ulike initiativer for å etablere nye markedsplasser for brukt bygningsmasse og -produkter og er i gang med datainnsamling til det første caset. Det første case studiet vil dreie seg om Arena for sirkulær massehåndtering i Oslo, drevet av Foreningen Pådriv. Datainnsamlingen vil i hovedsak foregå i hovedsak foregå første halvår 2022, med påfølgende analyse og ett andre case studie i løpet av høsten 2022 og våren 2023. Det første caset har konkret mål om å:

- 1) danne en forståelse for hvordan arenaen ledes, driftes og jobber,
- 2) få innsikt i hvordan arenaen overkommer barrierer og motsetninger,
- 3) observere hvilke praksiser, rutiner og roller som er nødvendige for å lykkes med tverr-sektorielle parternskap som Arenaen